

BRANDWEER

Nederland

Specialistisch Optreden Brandweer Nederland

Bijlage 1 bij agendapunt 7

Deel I

Visie op bovenregionale brandweerspecialismen in Nederland

Raad van Brandweercommandanten

Inhoud

Deel I.....	1
Hoofdstuk 1 – Context van de strategische visie	3
Samenvatting van de visie	3
Project SOM.....	3
Bestuurlijke setting.....	4
Visie Brandweer over morgen.....	4
Uitwerking in een richtinggevend kader	5
Deel I.....	5
Deel II.....	5
Hoofdstuk 2 - Richtinggevend kader voor landelijke brandweer specialismen	6
Hoofdstuk 3 – Opbouw landelijk brandweerspecialisme.....	10
Organisatorische aspecten	10
Inrichting landelijk specialisme	11
Piketdiensten.....	13
Hoofdstuk 4 – Vervolgactiviteiten.....	13

Specialistisch Optreden Brandweer Nederland

Strategische visie van de Raad van Brandweercommandanten (RBC) op brandweerspecialismen in Nederland

Hoofdstuk 1 – Context van de strategische visie

Samenvatting van de visie

De Wet veiligheidsregio's (Wvr), artikel 15, verplicht de regio tot het opstellen van een risicoprofiel.

De regionale brandweer stelt op basis van het risicoprofiel een dekkingsplan op.

Het dekkingsplan wordt goedgekeurd door het Algemeen bestuur van de veiligheidsregio.

In dit dekkingsplan worden de voorziene risico's afgedekt met:

- regionale middelen
- interregionale oplossingen
- landelijke brandweerspecialismen
- middelen van derde partijen

Landelijke brandweerspecialismen behoren bij Brandweer Nederland, onder regie van de RBC (Raad van Brandweercommandanten).

Kennis en expertise bepaalt de effectiviteit van de brandweerspecialismen in samenhang met het daaraan verbonden netwerk.

Middelen van derde partijen moeten operationeel kunnen worden ingepast op basis van vaste afspraken.

De financiële afdekking van landelijke specialismen komt uit het ten behoeve van de specialismen structureel toegekende budget bij de 'boedeloverdracht' van VenJ naar het IFV.

De organisatie van landelijke brandweerspecialismen sluit aan op het concept voor de expertregio's.

Project SOM

De aanleiding tot deze strategische visie ligt in de beoordeling van het SOM-rapport door de RBC. Het project SOM (Specialistisch Optreden op Maat) vindt haar oorsprong in de intentie van het Rijk om al het Rijksmaterieel voor de brandweer over te dragen aan de brandweerorganisatie. Dit betekent met de implementatie van de Wet veiligheidsregio's, dat dit materieel wordt overgedragen aan de regio's. Het betreft zowel materieel voor grootschalig brandweeroptreden als materieel voor een specialistische inzet.

Op basis hiervan werd een projectorganisatie geformeerd, die met veel inspanning niet alleen heeft geïnventariseerd hoe een dergelijke overdracht kan plaatsvinden, maar eveneens is nagegaan wat in

het verlengde daarvan zou moeten gebeuren op het gebied van een achttal onderkende bovenregionale brandweerspecialismen en een drietal ondersteunende specialismen. De RBC heeft met waardering voor het verzette werk kennis genomen van het uitgebrachte rapport. Wel is door de RBC geconstateerd dat de visie achter het SOM-rapport verder moet worden uitgewerkt, voordat kan worden overgegaan tot de implementatie van dit project.

Immers, de inzet van de brandweer wordt niet materieelgestuurd, maar vooral vanuit operationele behoeften. Deze ontstaan uit een zorgvuldige analyse van de regionale risico's op basis van de per regio ontwikkelde risicoprofielen. Daarbij zullen de veiligheidsregio's niet zelf alle risico's kunnen en willen afdekken en zal een deel daarvan moeten worden afgedekt door interregionale samenwerking en door landelijke brandweerspecialismen.

Bestuurlijke setting

Door de nieuwe bestuurlijke setting zullen ook de processen bij de realisatie van deze operationele behoeften anders lopen. Hierbij is ook het per 1 januari 2013 opgerichte Instituut Fysieke Veiligheid (IFV) betrokken. Dit instituut 'voor en van de veiligheidsregio's' is een facilitair orgaan onder gezag van een algemeen bestuur, bestaande uit de voorzitters van de veiligheidsregio's. Hierin is de voormalige Landelijke Faciliteit Rampenbestrijding (LFR) als Cluster Logistiek en Materieel opgenomen. Met het bestaan van Brandweer Nederland (voorheen NVBR) en de functie van de Raad van Brandweer Commandanten (RBC) als managementraad voor het Veiligheidsberaad is de brandweer toegerust om te beslissen over de noodzaak van landelijke specialismen.

Visie Brandweer over morgen

De hierboven geschetste ontwikkelingen passen in de visie, die de brandweer de afgelopen jaren heeft ontwikkeld voor het brandweeroptreden in 2040: 'Brandweer over morgen' (BOM). In deze visie komen belangrijke aspecten naar voren, die van toepassing zijn bij de inzet van landelijke brandweerspecialismen. Zo sluit dit concept goed aan op de risicodifferentiatie en de versterking van de landelijke samenwerking. Tevens doen zich belangrijke neveneffecten voor, zoals de versterking van ketenmanagement, de ruimte voor innovatie en het toepassen van nieuw technologieën.

In Brandweer over morgen wordt ook geconstateerd, dat de veiligheidsregio's hun uiterste best doen om alle specialismen af te dekken, maar dat door diverse oorzaken dit maar beperkt en niet altijd goed mogelijk is. Daarom is het nodig te onderzoeken óf en hoe op basis van een geïntensiveerde samenwerking het specialistisch optreden van de brandweer op een hoger schaalniveau kan worden gerealiseerd tegen zo laag mogelijke kosten. Uiteraard is er een brede variëteit in specialismen en manieren om dit te organiseren. Hierbij speelt een aantal criteria een belangrijke rol, zoals: opkomsttijden en de aard van het specialisme.

Specialismen kunnen op verschillende wijzen worden georganiseerd. Een specialisme dat binnen een bepaalde tijd moet worden ingezet, dient wellicht op meer plekken te worden gestationeerd, waarbij de samenwerking met een regio of andere publieke of private partijen moet worden zeker gesteld.

De intenties kwaliteitsverbetering en een betere effectiviteit evenals de vermindering van de belasting van vrijwilligers maken deel uit van de hier beschreven visie.

Om goed gebruik te kunnen maken van de kennis en expertise van specialistische middelen is er meer landelijke samenwerking nodig. Hierbij kan bijvoorbeeld gebruik gemaakt worden van

(inter)regionale steunpunten, van waaruit specialistische taken voor delen van het land (of het gehele land) worden uitgevoerd.

In de visie BOM wordt ook voorzien dat brandweerkorpsen onderling nauw samenwerken, waardoor een differentiatie in de taken per regionaal korps mogelijk is. Specialistische taken worden in deze visie niet meer door ieder regionaal korps uitgevoerd maar vanuit samenwerkingsverbanden. Met de toedeling van landelijk inzetbare specialistische middelen wordt de bandbreedte van de uit te voeren brandweertaken verbreed.

Uitwerking in een richtinggevend kader

De hierboven genoemde overwegingen maken het noodzakelijk dat de context voor de implementatie van het SOM-rapport moet worden verbreed. Daarvoor heeft de RBC deze visie, dit richtinggevend kader ontwikkeld. Het kader biedt de brandweer in Nederland de mogelijkheid om bovenregionale brandweerspecialismen gezamenlijk beter te organiseren. Waarbij bovendien de aansluiting op de visie Brandweer over morgen is verzekerd, met name bij de aansluiting op de noodzakelijke risicodifferentiatie en de landelijke samenwerking.

In het nu voorliggende document is het richtinggevend kader uitgewerkt en bovendien ‘vertaald’ in de randvoorwaarden voor een blauwdruk van landelijke specialismen en de condities voor de verdere projectmatige implementatie. Daarbij is gekozen voor twee delen.

Deel I

In Deel I wordt de visie op Specialistisch optreden brandweer Nederland beschreven (het “richtinggevend kader”) en , de voorziene (modulaire) opbouw van een landelijk specialisme. Bovendien is een eerste beoordeling gegeven van de in het SOM-rapport opgenomen landelijke specialismen (“Analyse SOM-specialismen”). Dit deel wordt afgesloten met aanbevelingen voor verdere uitwerking.

Deel II

In Deel II, dat speciaal bedoeld is ter ondersteuning van de nadere uitwerking van de brandweerspecialismen, zijn de volgende hoofdstukken opgenomen:

Hoofdstuk 1 – In dit hoofdstuk wordt het proces beschreven van de behoeftestelling tot de realisatie van een landelijk brandweerspecialisme, waarbij ook de rol van de daarbij betrokken spelers is aangegeven. In een bijlage is dit proces in een stroomschema weergegeven.

Hoofdstuk 2 - Een standpuntbepaling van de RBC over de in het SOM-rapport aangegeven specialismen, dat richtinggevend is voor de nadere uitwerking van deze specialismen onder leiding van de programmaraad.

Hoofdstuk 3 - Dit hoofdstuk is een weergave van de rollen, taken/verantwoordelijkheden en bevoegdheden van de kernspelers die betrokken zijn bij de totstandkoming en inzet van landelijke specialismen.

Hoofdstuk 4 – De randvoorwaarden voor de blauwdruk specialistisch optreden zijn aangegeven in dit hoofdstuk. Hier wordt ook ingegaan op personele en financiële aspecten, waarbij in een bijlage een methodiek wordt aangereikt voor de verrekening van de variabele kosten bij steunverlening en bijstand.

Hoofdstuk 5 - beschrijft de condities voor het projectmatig implementeren van het project 'landelijke brandweerspecialismen'.

Hoofdstuk 2 - Richtinggevend kader voor landelijke brandweer specialismen

Uitgangspunt voor de RBC is dat de regionale brandweer moet zijn toegerust om in beginsel alle haar opgedragen taken in het kader van brandbestrijding en (technische) hulpverlening goed te kunnen vervullen.

De Wet veiligheidsregio's (Wvr), artikel 15, verplicht de regio tot het opstellen van een risicoprofiel.

De regionale brandweer stelt op basis van het risicoprofiel een dekkingsplan op.

De basis voor al die taken ligt in de risico's, die gegeven de karakteristieken van een regio moeten kunnen worden afgedekt. De Wvr verplicht veiligheidsregio's tot het opstellen van een risicoprofiel (art. 15). Na een zorgvuldige analyse van het risicoprofiel van de regio en het brandbestrijdings- en hulpverleningsprofiel van de regionale brandweer kunnen de door de brandweer af te dekken risico's worden benoemd.

In dit dekkingsplan worden de voorziene risico's afgedekt met:

- regionale middelen
- interregionale oplossingen

De veiligheidsregio's zullen alle in redelijkheid te verwachten inspanningen verrichten om de risico's af te dekken. Het betreft daarbij een afdekking binnen zowel het basisoptreden als het grootschalig optreden. Door diverse oorzaken o.a. kosteneffectiviteit en de beschikbaarheid van de middelen is dat maar beperkt en niet altijd goed mogelijk. Daarom is het nodig te onderzoeken óf en hoe op basis van een geïntensiveerde samenwerking het specialistisch optreden van de brandweer op een hoger schaalniveau kan worden gerealiseerd tegen zo laag mogelijke kosten.

Nu zullen doorgaans 80-90 % van alle taken kunnen worden uitgevoerd met de basisbrandweezorg en de regulier daaraan verbonden regionale specialismen. Maar daar waar nodig en mogelijk worden afspraken gemaakt met buur- of andere regio's met overeenkomstige risico's om deze gezamenlijk af te dekken.

- Middelen van derde partijen

Dit kan ook het inschakelen betekenen van derde partijen (dienstverlening door private en publieke partijen) op basis van vast te leggen regelingen. Het credo daarbij is: 'Als een ander het kan, niet zelf doen. En: wat we voor een ander kunnen doen, kunnen ze bij ons halen.'

- Landelijke brandweerspecialismen

Binnen iedere veiligheidsregio bestaan ook risico's waarvoor het niet doelmatig is deze in de eigen regio of samen met andere regio's af te dekken, gegeven de kans dat deze risico's zich voordoen en de inspanning die nodig is om deze af te dekken.

Toch zal de brandweer moeten kunnen reageren als een dergelijk risico zich voordoet. Soms zelfs om ongewenste imagoschade te voorkomen. In deze gevallen dient te worden overwogen om de hiervoor benodigde middelen op te nemen in een landelijk specialisme.

Middelen van derde partijen moeten operationeel kunnen worden ingepast op basis van vaste afspraken.

In een aantal gevallen kan een landelijk of regionaal specialisme ook of aanvullend worden geleverd door derde partijen, waarvoor dan (landelijke) regelingen moeten worden getroffen. In ieder geval blijft de regie bij de brandweer en zal de bijdrage operationeel moeten worden ingepast (opkomsttijden, beschikbaarheid, kwaliteit).

Het dekkingsplan wordt goedgekeurd door het bestuur van de veiligheidsregio.

De afdekking van de risico's wordt vastgelegd in een regionaal dekkingsplan, dat ter goedkeuring wordt voorgelegd aan het bestuur van de veiligheidsregio. In dit dekkingsplan is naast de eigen afdekking van risico's (regionaal, interregionaal, inzet derde partijen) ook aangegeven, wanneer wordt teruggevallen op de inzet van landelijke specialismen.

Landelijke brandweerspecialismen horen bij Brandweer Nederland, onder regie van de RBC

Landelijke brandweerspecialismen horen bij Brandweer Nederland, onder regie van de RBC. In veel gevallen wordt het specialisme ondergebracht bij een veiligheidsregio. Het onderbrengen wordt grotendeels bepaald door de noodzakelijke regionale spreiding en de opkomsttijden van deze inzet in de warme fase.

Besluitvorming over het opnemen van landelijke specialismen bij Brandweer Nederland vindt plaats in de RBC.

Kennis en expertise bepaalt de effectiviteit van de brandweerspecialismen in samenhang met het daaraan verbonden netwerk.

De effectiviteit van de landelijke brandweerspecialismen wordt in hoge mate bepaald door een aan deze specialismen te verbinden Kennis & Expertisecentrum. Hierbij is ook het aan het specialisme verbonden netwerk van groot belang. Afhankelijk van de aard van het specialisme wordt dit centraal (bijv. bij het IFV) ondergebracht, dan wel decentraal in een regio.

De onderbrenging in een regio zal in praktisch alle gevallen plaatsvinden daar waar de kans op het te bestrijden risico het grootst is.

De financiële afdekking van landelijke specialismen komt uit het ten behoeve van de specialismen structureel toegekend budget bij de 'boedeloverdracht' van V en J naar het IFV.

Met de investering- en instandhouding van de (huidige) brandweerruitrusting is een bedrag gemoeid van 5-6 miljoen euro. Deze brandweerruitrusting is recent overgedragen van het ministerie naar het

IFV. Plan is om deze uitrusting om niet over te dragen aan de veiligheidsregio's middels een schenking. Het hiervoor bestemde bedrag blijft in de begroting van het IFV structureel beschikbaar voor de landelijke brandweerspecialismen.

De organisatie van landelijke brandweerspecialismen sluit aan op het concept voor de expertregio's

In 2012 is door het ministerie van Veiligheid en justitie en het veiligheidsberaad het initiatief genomen om in het project Expertregio's de idee achter de expertregio's nader uit te werken. Nu nog loopt een verkenningsfase. Er zijn pilots op het gebied van natuurbrandbestrijding en industriële brandbestrijding. De focus is multidisciplinair. Het ligt voor de hand dat er een goede afstemming plaatsvindt tussen het landelijk brandweerspecialisme (monodisciplinair) en de mogelijke ontwikkelingen op het gebied van expertregio's. .

Analyse SOM-specialismen

De brandweercommandanten hebben een eerste analyse gemaakt van de in het SOM-rapport benoemde landelijke specialismen. Deze analyse is verder uitgewerkt in Bijlage B van Deel II. De belangrijkste kernpunten hieruit zijn:

1) *Scheepsbrandbestrijding*

- Brandbestrijding buitengaats, geen wettelijke taak voor de brandweer, dus ook geen landelijk specialisme brandweer. De brandweer kan wel als derde partij bij dit specialisme worden betrokken ten behoeve van een ander ministerie;
- (zee)havens, geen landelijk specialisme wel (inter)regionale taak in nauwe samenwerking met derden. Het uitwisselen van kennis en expertise tussen regio's bevorderen;
- Binnenvaart, geen landelijk specialisme wel (inter)regionale taak in nauwe samenwerking met derden. Het uitwisselen van kennis en expertise tussen regio's bevorderen.

2) *Ondergrondse infrastructuur*

- Bij ondergrondse infrastructuur scheiding aanbrengen tussen gebouwen (parkeergarages) en tunnels;
- Ook moet onderscheid gemaakt worden in de aard van het incident, brand, explosies en/of instortingen;
- Instorting is een landelijk specialisme, vooral binnenlandse inzet USAR samen met THV-teams;
- Parkeergarages en tunnels is nu geen landelijk specialisme;
- Wellicht na invoering van middelen voor een offensieve buitenaanval hier een landelijk specialisme van maken.

3) *Petrochemie*

- Geen landelijk specialisme. Nadrukkelijke afstemming met bedrijfsbrandweer. Afstemming met derde partijen, ook op gebied van expertise (uitwisselen)
- Resultaten afwachten van de pilot expertregio Rotterdam-Rijnmond.

4) *Ongevalbestrijding gevaarlijke stoffen*

- Wachten op uitkomsten visie OGS.

5) *Technische hulpverlening*

- Een landelijk specialisme;
- Mogelijkheden voor een snelle uitrol, gegeven de reeds aangeschafte middelen;
- Wel aandacht voor afstemming op regionale middelen. Samenstelling van de uitrusting kan in de tijd moeten worden aangepast.

6) *Werken met hoogteverschillen*

- Geen landelijk specialisme maar regionaal;
- Zo mogelijk afstemming van uitrusting en opleiding;
- In ieder geval uitwisseling van kennis en expertise;
- Nadrukkelijk mogelijke inzet van derden betrekken.

7) *Natuurbrandbestrijding*

- Wel een landelijk specialisme;
- Goed aansluiten op concept expertregio;
- Veel aandacht voor (uitwisselen) kennis en expertise;
- Intensieve afstemming op middelen van derde partijen (onder andere defensie);
- Extra materieel (terreinvaardige blusvoertuigen) voor regio's met een verhoogd risico op natuurbranden.

8) *Waterongevallen*

- Geen landelijk specialisme;
- Oppervlakte redding regionale taak;
- Uitwisseling van expertise en kennis;
- Duikerteams (inter)regionale taak;
- Dekkingsplan opstellen voor Nederland, uitgaande van beschikbare duikcapaciteit en hierbij nadrukkelijk ook derden betrekken;
- Specifieke vrijwilligers actief betrekken;
- Grootschalige overstromingen geen brandweertaak.

9) *Leiding en coördinatie*

- Er is geen behoefte vastgesteld aan aparte teams voor leiding en coördinatie.
- Een specialistisch team moet voorzien in een eigen leiding- en coördinatiestructuur met een eigen commandant die ingepast kan worden in de structuur van de hulpvragende regio;
- Brandweer Ondersteuningsteam wordt uitgewerkt maar is geen onderdeel van het specialistisch optreden.
- Het feit dat er nu allemaal verschillende CO-eenheden gaan ontstaan is een gemiste kans, tenzij de functionaliteiten aansluiten;
- Onderzocht moet worden of er behoefte bestaat aan grote commandovoorzieningen voor langdurige inzetten.

10) Informatievoorziening

- Geen onderwerp om vanuit specialistisch optreden op te pakken;
- LOCC werk momenteel aan een resource-managementsysteem.

11) Logistiek en ondersteuning

- Nu te veel een containerbegrip;
- Basis in regio moet op orde zijn;
- Logistiek kan omvatten (per onderdeel uitwerken):
  - Schuimvormend middel
  - Rampterrein verlichtingssets
  - Groot watertransport
  - High Capacity Pumping bij overstromingen
  - Levensmiddelen
  - Transportcapaciteit voor andere kolommen
  - Enz.
- Buitenlands optreden niet direct een taak van brandweer Nederland. Hiervoor moet indien gewenst een aparte opdracht en financiering komen.

Hoofdstuk 3 – Opbouw landelijk brandweerspecialisme

Organisatorische aspecten

(Regio) Om een brandweerspecialisme te kunnen laten functioneren zijn materieel, mensen, organisatie, doctrine, kennis en expertise nodig. Het materieel wordt op basis van de specificaties aangeschaft en afgeleverd (door het IFV). Vervolgens moet dit materiaal een bestemming krijgen. In het huidige model is dat de regionale brandweer.

(Beheer en instandhouding) Vervolgens moet het materieel worden ondergebracht (stalling, parkeerplaats, berging) en worden gekoppeld aan het proces van instandhouding en onderhoud. Hier is personeel voor nodig met kennis van het materieel.

(Operationele inzet) Er is personeel nodig dat dit materieel kan gebruiken bij operationele inzet (OTO en inzet).

(Leidinggeven) Voor al de hiervoor aangegeven functies is een leidinggevende vereist, die verantwoordelijk is voor het garanderen van de beschikbaarheid, de uitzendbaarheid en de kwaliteitsborging. In een aantal gevallen zal deze functionaris ook ingezet worden als operationeel teamleider. Een specialisme dat door een andere regio of een derde partij beschikbaar gesteld wordt aan een vragende regio heeft één aanspreekpunt (in operationele situaties dus één commandant).

(Kennis, ervaring en coördinatie) De inzet van een specialisme betekent een versterking van de basisbrandweezorg en de basis brandweezorg+ met materieel en deskundigheid. In dat geval is ook kennis en ervaring nodig om het specialisme bij de inzet te laten aansluiten op de bestaande middelen. Deze kennis moet vooral aanwezig zijn aan de aanbiedende kant. Waarbij het van belang is wie het specialisme bedient of gebruikt bij inzet. Wordt de inzet voor de vragende partij uitgevoerd of wordt het middel ter beschikking gesteld? In alle gevallen blijft continue opleiden, trainen en

oefenen vereist. Het proces kan worden vereenvoudigd door enige vorm van standaardisatie, een uniformering van (inzet)procedures, eenzelfde kennis- en geoefendheidsniveau, enzovoorts.

(Kennis, ervaring, advies, operationele ondersteuning) Een specialisme kan ook een bredere context hebben. Bijvoorbeeld kennis en expertise van het optreden bij natuurbranden. In dat geval mondt de kennis en expertise ook uit in adviescapaciteit c.q. de inzet van ervaren commando/bevelvoerders. Zo is het hebben van landelijke deskundigen in een COPI sterk aan te bevelen.

(Paraatheid, piket) Afhankelijk van de frequentie waarin het risico zich voordoet of de noodzaak zich aandient, ongeacht de frequentie om altijd te kunnen reageren (7x24), moet aan het specialisme enige vorm van piket worden verbonden met een daaraan verbonden reactietijd. Daarbij kan de alarmering van de piketfunctionaris en de bewaking van de beschikbaarheid natuurlijk ook bij een meldkamer worden ondergebracht. Met name een landelijke meldkamer biedt hiervoor perspectief. Overigens zal bij de inzet van specialismen maar zelden het 'gouden uur' bepalend zijn. In de meeste gevallen zal de inzet van het specialisme volgen op de initiële reactie van de staande organisatie. In algemene zin zal op basis van scenarioanalyse bepaald moeten worden welke reactietijd acceptabel is. Hierbij speelt de mogelijkheid tot vroegtijdige alertering een belangrijke rol. Overigens ligt het voor de hand geen nieuwe 'harde piketten' in te voeren, maar gebruik te maken van de reeds bestaande piketten, aangevuld met vrije instroom, 'zacht piket'. Zie verder paragraaf 'Piketdiensten'.

(Kennis en expertise) In alle gevallen is het van groot belang dat de kennis en expertise op peil wordt gehouden en zo mogelijk wordt vergroot. Daarvoor zijn contacten nodig met partijen, die dit specialisme ook hanteren en waarmee ervaring en expertise kan worden uitgewisseld (ook internationaal en civiel). De opgebouwde kennis en expertise dient te worden gedeeld. Dit doet zich vooral voor als de materiële component van het specialisme bij meerdere regio's is ondergebracht en het daarbij behorend kennis & expertisecentrum in een van die regio's. De kennis & expertisecentra moeten ook de middelen krijgen zich continue te verbeteren en de vergaarde kennis en expertise te borgen.

(Innovatie) Specialismen kunnen ook gebruikt worden om bepaalde innovaties in de praktijk uit te proberen.

Inrichting landelijk specialisme

Het verdient aanbeveling een landelijk specialisme bij voorkeur modulair op te bouwen, zodat de afzonderlijke delen kunnen worden benut in de steun aan anderen. Immers niet alle landelijke brandweerspecialismen zullen eenzelfde opbouw hebben en uit alle modules bestaan. De afzonderlijke delen kunnen worden benut in de steun aan anderen. Deze steun kan bestaan uit: advies, kennis, vaardigheden en expertise bij het inzetten van specialisme, steunverlening bij het ontwikkelen van innovaties. Hierbij mag niet uit het oog worden verloren welke kennis en expertise decentraal moet worden geborgd om te kunnen functioneren. Voorbeeld: Wat is de vereiste kennis en het expertiseniveau, dat we bij de commando/bevelvoerders willen bij een natuurbrand?

OPBOUW LANDELIJK BRANDWEERSPECIALISME

Mix van koude producten/koude diensten en warme producten/warme diensten

Figuur 1 Modulaire opbouw brandweerspecialismen

Met de in het schema aangegeven bundeling ontstaat een landelijk steunpunt dat is ondergebracht bij een regio, die een belangrijke rol heeft zeker voor de borging van kennis en expertise. Zo'n steunpunt moet ook slagvaardig kunnen inspelen op toekomstige ontwikkelingen. Daarom is het nodig dat op het niveau van Brandweer Nederland/IFV een beheeromgeving wordt ingericht voor het goed kunnen functioneren van kennis en expertise centra.

Het verdient aanbeveling om de leidinggevende van zo'n steunpunt, mede door de verbinding met de daarin opgenomen Kennis & Expertisecentrum de rol te geven van de nationale specialist (autoriteit) op dit gebied. Dat heeft uitstraling en bevordert de concentratie en borging van de beschikbare kennis. Hieraan kan ook de functie van landelijk adviseur gekoppeld worden. Dit laat natuurlijk onverlet dat er aan een kennis & expertisecentrum meerdere adviseurs kunnen zijn verbonden, al dan niet gekoppeld aan de ervaring van de commando/bevelvoerende.

Overigens zullen voor de totstandkoming en in bedrijfstelling van deze centra middelen moeten worden vrijgemaakt en worden toegewezen aan de beheeromgeving, waarin dit centrum is ondergebracht. Het is goed om deze centra zowel voor de koude als de warme fase te dimensioneren.

Daarmee ontstaat een opbouw van:

- Kennis en expertise (Koude en warme fase – proactie, preventie, repressie en nazorg, kennisopbouw en kennis borging, innovatie);
- Beheer en instandhouding (beschikbaarheid, inzetbaarheid, kwaliteit);
- Operationele inzet (advies en gebruik, altijd ten dienste van de brandweercommandant in de bronregio of de operationeel leider in een regio).

De kennis en expertisecentra kunnen ook een rol hebben bij de ontwikkeling van aan de risico's verbonden scenario's en daaruit voortkomende operationele processen. Het te bestrijden risico kan immers deel uit maken van verschillende scenario's, die op hun beurt weer aanleiding kunnen zijn voor verschillende operationele processen. Operationele processen die een doorvertaling moeten krijgen: opleiding (individueel), training (teams) en oefening (mono- en multidisciplinair). Soms zijn ook innovaties nodig, indien de beschikbare middelen het gewenste effect bij de risicobestrijding (nog) niet kunnen bewerkstelligen. Uiteraard vereist dit alles een zorgvuldig samenspel met de programmaraden van Brandweer Nederland. In veel gevallen zullen de ontwikkelde scenario's en de daaruit voortkomende operationele processen goedkeuring behoeven van de RBC.

Piketdiensten

De tijdige beschikbaarheid van landelijke brandweerspecialismen vereist dat deze ook worden opgenomen in het alerteringssysteem. Daar hoort een uitspraak bij over de piketdiensten. Nu zijn piketdiensten duur en hebben in het kader van specialismen een zeer lage benuttinggraad.

Het ligt dan ook voor de hand geen nieuwe 'harde piketten' in te voeren, maar gebruik te maken van de reeds bestaande piketten, aangevuld met vrije instroom (zacht piket). Hier kan het staande meldkamersysteem voor worden gebruikt, met de optie om van daaruit direct de verbinding aan te brengen met de georganiseerde deskundigheid. Men kan dit zo mogelijk samen laten lopen met de bestaande regionale piketdiensten. Dit kan enige redundantie in de bezetting betekenen, maar daar staat dan wel minder pikettijd tegenover.

Het is essentieel dat zo vroeg mogelijk een incident ter kennis wordt gebracht van een mogelijk daarbij te betrekken landelijk specialisme. Nu wordt een dergelijk incident aangelegd in een LCMS-systeem, zodat andere partijen hierop kunnen anticiperen en mogelijke (personele) consequenties tijdig kunnen worden voorzien. Maar ook de aansluiting op andere informatiesystemen moet worden onderzocht.

Bij het organiseren van het voortzettingsvermogen (na vier uur eerste aflossing en verder na diensten van acht uur) heeft ook het Landelijk Operationeel Coördinatiecentrum (LOCC) een rol via de afgesproken kazernevolgordetabel ('specialismevolgordetabel').

Hoofdstuk 4 – Vervolgactiviteiten

Het richtinggevend kader van de RBC over landelijke brandweerspecialismen wordt uitgedragen door Brandweer Nederland.

De programmaraad Incidentbestrijding (IB) wordt belast met:

- Uitgaande van het richtinggevend kader van RBC op specialistisch optreden kennisnemen van Deel II ;
- het op basis daarvan benoemen van vervolgacties en onderwerpen waarvoor een meer gedetailleerde uitwerking (in samenwerking met andere programmaraden) nodig is;
- Het operationaliseren van de randvoorwaarden voor een blauwdruk landelijke brandweerspecialismen (zie Hoofdstuk 4 – Deel II);
- Het vastleggen van de rol van Brandweer Nederland en het IFV bij de opname en inrichting van landelijke brandweerspecialismen.

De programmaraad IB wordt belast met het ontwikkelen van de ordening en uitwerking van landelijke brandweerspecialismen (de beschrijving van de gewenste situatie, 'de blauwdruk').

De programmaraad stelt een projectbeschrijving op voor de uitwerking van de blauwdruk en doet een voorstel voor de projectinrichting.